

UPPSALA
UNIVERSITET

Folkhälsovetenskap

ett exempel

Amning

Clara Aarts, lektor
Institutionen för Folkhälsa
och Vårdvetenskap

UPPSALA
UNIVERSITET

Nivåer i folkhälsoarbete

Folkhälsoarbete för amning sker på alla nivåer:

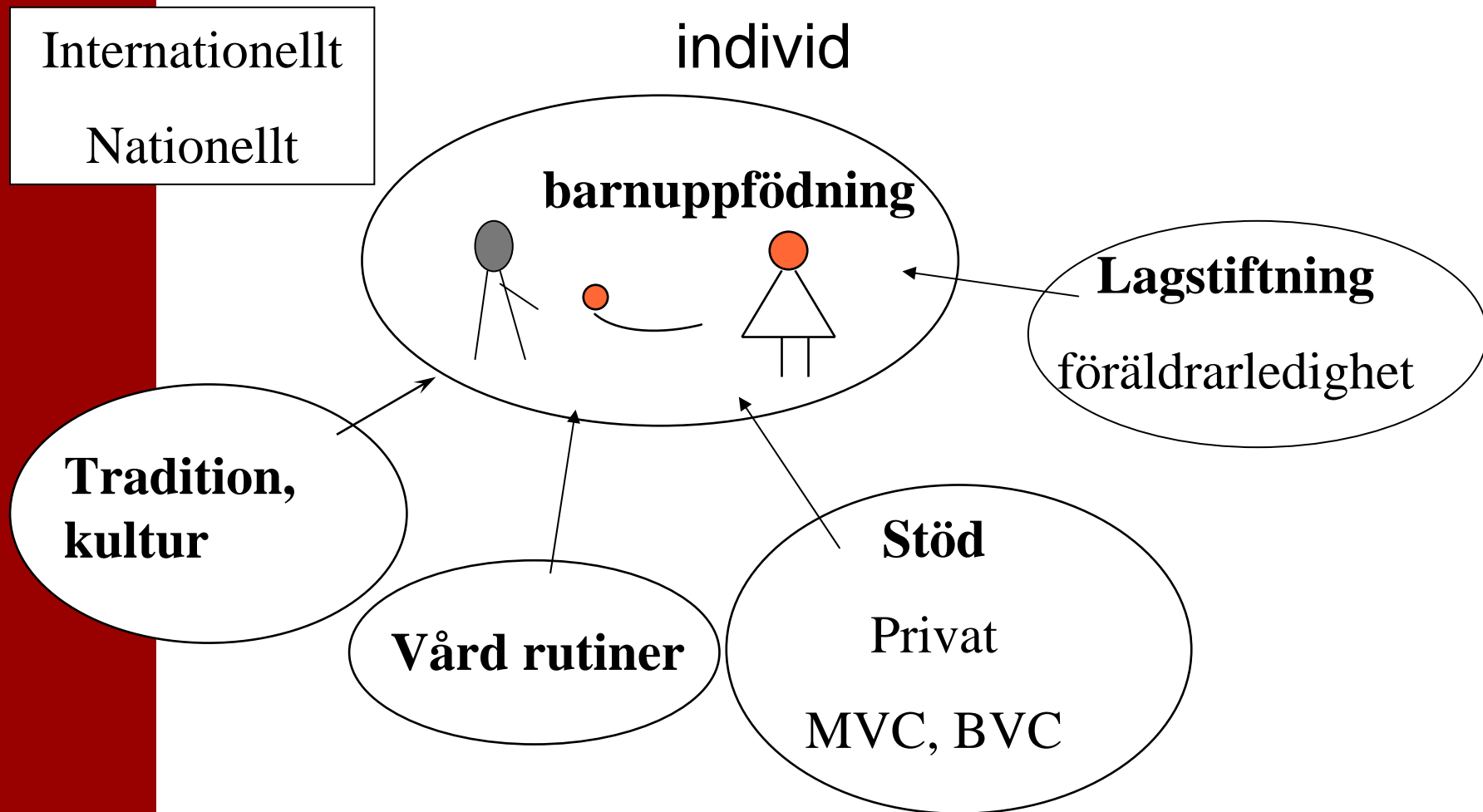
- Samhällsnivå, nationellt + internationellt
- Organisationsnivå
- Grupp – familjnivå
- Individnivå

Nivåer i folkhälsoarbete

Vad påverkar amningsfrekvensen?

Samhälle, organisation, grupp-familj/nätverk,

UPPSALA
UNIVERSITET

Samhällsnivå

Historisk, Svensk perspektiv

Amningsfrekvensen har varierat i Sverige. På 1700 talet fanns delar i Sverige med låg amningsfrekvens och väldig hög spädbarnsdödlighet.

Lineus,

Nils Rosén von Rosenstein, 1706-1773

Ulla-Britt Lithell, historiker

Samhällsnivå 1900-talet Sverige

Sjukhusförlossningar blev allt vanligare från mitten av 30-talet och amningsfrekvensen sjunk.

Den lägsta amningsfrekvensen var på 70-talet. Det var inte enbart i Sverige, men i stora delar av världen.

Samhälsnivå, Internationellt hälsopolitik

Det var inte enbart i Sverige att
amningsfrekvensen sjunk men det var
ett internationellt fenomen.

1981 antog WHO Internationella koden
för marknadsföring av bröstmjölks-
ersättning

1983 SOSFS 1983: 3 Allmänna råd om
kodens tillämpning

1997 EU

UPPSALA
UNIVERSITET

Internationellt, hälsopolitik, forts

90-talet

WHO/ UNICEF Baby Friendly Hospitals
Initiativ, BFHI. =

Amningsvänliga sjukhus.

10 steg

Hälsopolitik, amningspolitik

WHO, 2001

World Health Assembly, resolution 54.2
(WHA 54.2)

http://www.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA54/ea54r2.pdf

Bygger bl a på en rapport
om amningens fördelar

http://www.who.int/child-adolescent-health/New_Publications/NUTRITION/WHO_CAH_01_23.pdf

UPPSALA
UNIVERSITET

Hälsopolitik, amningspolitik Sverige

Livsmedelsverket 2003-10-

Ungefär sex månader enbart amning

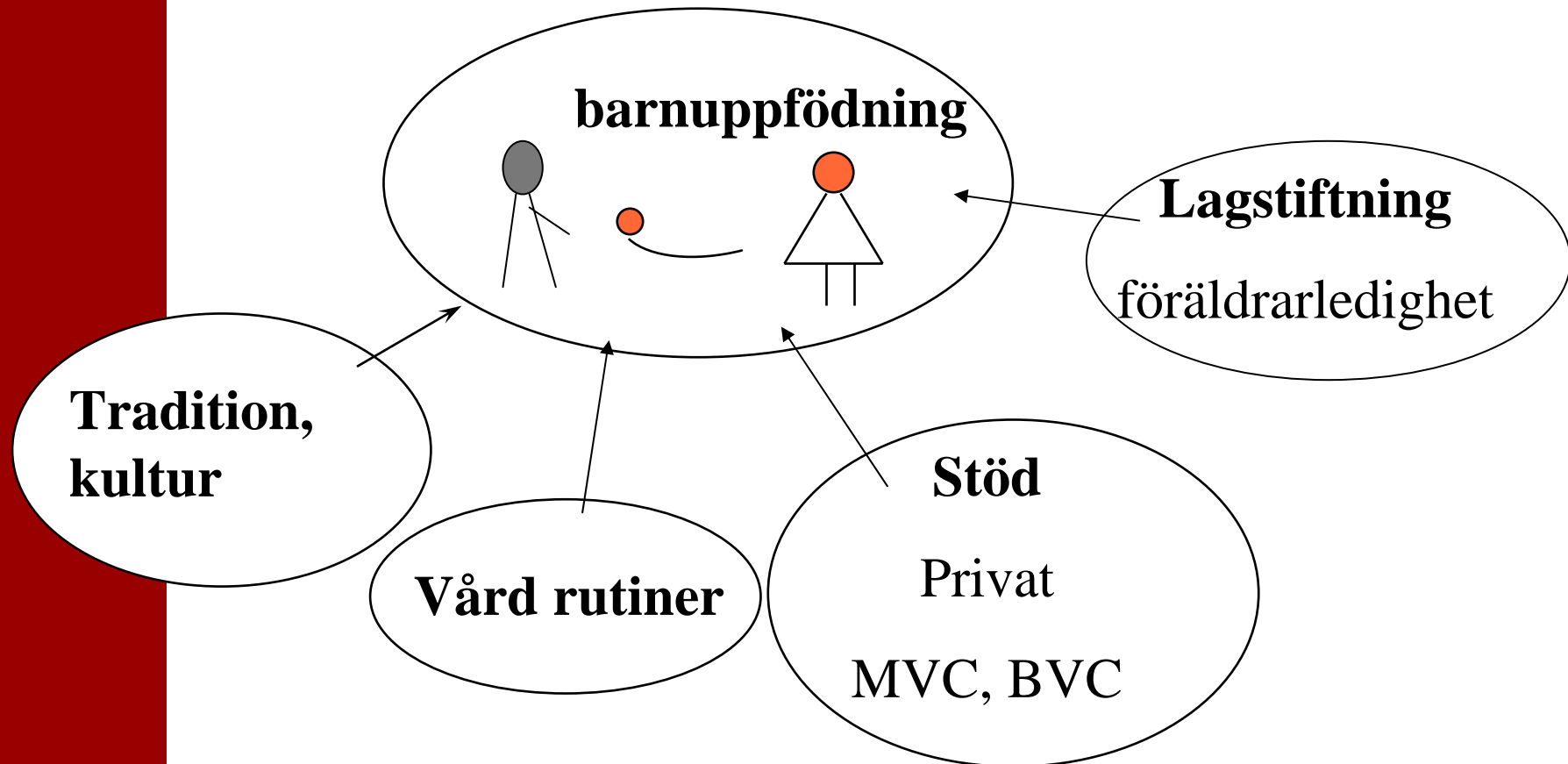
[http://www.slv.se/templates/SLV_News
Page____7789.aspx](http://www.slv.se/templates/SLV_NewsPage____7789.aspx)

Nivåer i folkhälsoarbete

Vad påverkar amningsfrekvensen?

Samhälle, organisation, grupp-familj/nätverk,
individ

UPPSALA
UNIVERSITET

Målgrupper

Alla nyfödda barn

Alla mammor

Alla pappor

Målgrupper, individ nivå

Stöd:

Pappor

Mormor, farmor

*Fundera över fler som kan
vara ett stöd*

Målgrupper

Individ nivå/gruppnivå

Riskgrupper

Yngre, tonårsföräldrar

Rökare

Socioekonomiska grupper:

låg utbildning

låg inkomst

Vissa invandrargrupper

UPPSALA
UNIVERSITET

Aktörer

Kommun

Ex. Offentliga
amningsrum,
ex på bibliotek
Familjecentral

Arbetsplats

Flygplats

Hitta på flera exempel

Aktörer

Myndigheter

Socialstyrelsen, rekommendationer

Livsmedelsverket, rekommendationer

Konsumentverket, barnmatskoden

En nationell amningskommitté har tillsatts juni 2004. Livsmedelsverket, Socialstyrelsen, konsumentverket och Statens folkhälsoinstitut

UPPSALA
UNIVERSITET

Aktörer

Riksdag

Lagstiftning

- Föräldraledighet
- Rätt att amma under arbetstid

UPPSALA
UNIVERSITET

Aktörer

Föreningar

Amningshjälpen,

NAFIA

WABA

IBFAN

La Leche League International

för information se amningshjälpens
hemsida www.amningshjalpen.se

Metoder

Kartläggning

Årlig statistik samlas in genom barnavårdscentralerna

Sammanställs av statistiska centralbyrån i en årsrapport

Datainsamling

BVC

vid 1 v, 2, 4, 6, 10, och 12 månader

Vad frågar man föräldrarna?

Hur tolkar man svaret?

Vad förs in i journalen?

UPPSALA
UNIVERSITET

Amningsstatistik

Landstingen sammanställer
amningsuppgifter från
barnhälsovården i form av en regional
amningsstatistik.

Den vidarebefodras till socialstyrelsen

[http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/
2004/8569/2004-42-6.htm](http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2004/8569/2004-42-6.htm)

Metoder, fortsättning

Utvärdering

Statistik finns på nationell nivå,
Länsnivå, lokalnivå

Barnhälsovården jämför sin statistik
med föregående år,
kan ordna utbildningstillfällen,

UPPSALA
UNIVERSITET

Amningsdefinitioner

För att kunna framställa statistik och
göra jämförelse krävs
enhetliga definitioner

UPPSALA
UNIVERSITET

Olika definitioner
och
olika praxis
ger olika resultat

UPPSALA
UNIVERSITET

Socialstyrelsens Amningsdefinitioner

Enbart ammade barn:

barn som enbart fått
bröstmjök,

kan dock ha fått
smakportioner tom
2003

UPPSALA
UNIVERSITET

Delvis ammade barn

Delvis ammade barn:

barn som förutom
bröstmjök fått
modersmjölksersättning
eller välling eller annan
kost,

Motsvarar WHO's
complementary feeding

